అథ శ్రీ కృష్ణయజుర్వేదీయ

తైత్తిరీయ ఏకాగ్నికాణ్డే ప్రథమప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ ప్రసుగ్మన్తా ధియసానస్య సక్షణి వరేభి ర్వరాగ్ం అభిషు ప్రసీదత । అస్మాక మిన్ద్ర ఉభయం జుజోషతి యత్సౌమ్య* స్యాన్ధసో బుబోధతి । అనృక్షరా ఋజవ స్సన్తు పన్థా యేభి స్సఖాయో యన్తి నో వరేయమ్ । సమర్యమా సంభగో నో నినీయా థ్సంజాస్పత్యగ్ం సుయమ మస్తు దేవాః । అభ్రాతృఘ్నీం వరుణాపతిఘ్నీం బృహస్పతే । ఇన్ద్రా పుత్రఘ్నీం లక్ష్మ్యంతా మస్యై సవిత స్సువ । అఘోరచక్షు రపతిఘ్న్యేధి శివా పతిభ్య స్సుమనా స్సువర్చాః । జీవసూ ర్దేవకామా స్యోనా శంనో భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే । ఇదమహం యా త్వయి పతిఘ్న్యలక్ష్మీస్తాం నిర్దిశామి । జీవాగ్ం రుదన్తి విమయన్తే అధ్వరే దీర్ఘా మను ప్రసితిం దీధియు ర్నరః । వామం పితృభ్యో య ఇదగ్ం సమేరిరే మయః పతిభ్యో జనయః పరిష్వజే । వ్యుక్ష త్క్రూర ముదచ న్త్వాప ఆఽస్యై బ్రాహ్మణా స్స్నపనగ్ం హరన్తు । అవీరఘ్ని రుదచ న్త్వాపః । అర్యమ్ణో అగ్నిం పరియన్తు క్షిప్రం ప్రతీక్షన్తాగ్ శ్వశ్రువో దేవరాశ్చ । ఖేఽనసః ఖేరథః ఖేయుగస్య శచీపతే । అపాలామిన్ద్ర త్రిః పూర్త్వ్యకర త్సూర్యవర్చసమ్ । శం తే హిరణ్యగ్ం శము సన్త్వాప శ్శం తే మేథీ భవతు శం యుగస్య తృద్మ । శం త ఆప శ్శత పవిత్రా భవన్తూథా పత్యా తన్వగ్ం సగ్ం సృజస్వ ॥ ౧ ॥

దీధియు ర్నరో ఽష్టౌ చ ॥ ౧ ॥

---

* యత్సోమ్య.

హిరణ్యవర్ణాః శుచయః పావకాః ప్రచక్రముర్ హిత్వాఽవద్య
మాపః । శతం పవిత్రా వితతా హ్యాసు తాభిష్ట్వా దేవ స్సవితా పునాతు ।
హిరణ్యవర్ణాః శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపో యాస్వగ్నిః । యా
అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త ఆప శ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు । యాసాగ్ం
రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్య ఞ్జనానామ్ । యా అగ్నిం
గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త ఆప శ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు । యాసాం దేవా దివి
కృణ్వన్తి భక్షం యా అన్తరిక్షే బహుధా నివిష్టాః । యా అగ్నిం గర్భం దధిరే
సువర్ణా స్తాస్త ఆప శ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు । శివేన త్వా చక్షుషా పశ్యన్త్వాప
శ్శివయా తనువోపస్పృశన్తు త్వచం తే । ఘృతశ్చుత శ్శుచయో యాః పావకా
స్తాస్త ఆప శ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు । పరి త్వా గిర్వణో గిర ఇమా భవన్తు విశ్వతః ।
వృద్ధాయు మను వృద్ధయో జుష్టా భవన్తు జుష్టయః । ఆశాసానే త్వేషా ।
పూషా త్వేతో నయతు హస్తగృహ్యాశ్వినా త్వా ప్రవహతాగ్ం రథేన ।
గృహాన్గచ్ఛ గృహపత్నీ యథాఽసో వశినీ త్వం విదథ మావదాసి ॥ ౨ ॥
భవన్తు పఞ్చ చ ॥ ౨ ॥

సోమః ప్రథమో వివిదే గన్ధర్వో వివిద ఉత్తరః । తృతీయో అగ్నిష్టే
పతి స్తురీయస్తే మనుష్యజాః । సోమోఽదదద్గన్ధర్వాయ గన్ధర్వోఽదద
దగ్నయే । రయించ పుత్రాగ్ శ్చాదా దగ్ని ర్మహ్య మథో ఇమామ్ । గృభ్ణామి
తే సుప్రజాస్త్వాయ హస్తం మయా పత్యా జరదష్టి ర్యథాఽసః । భగో
అర్యమా సవితా పురన్ధి ర్మహ్యం త్వాఽదు ర్గార్హపత్యాయ దేవాః । తేహ
పూర్వే జనాసో యత్ర పూర్వ వహో హితాః । మూర్ధన్వా న్యత్ర సౌభ్రవః
పూర్వో దేవేభ్య ఆతపత్ । సరస్వతి ప్రేద మవ సుభగే వాజినీవతి । తాం

త్వా విశ్వస్య భూతస్య ప్రగాయామస్యగ్రతః । య ఏతి ప్రదిశస్సర్వా
దిశోఽను పవమానః । హిరణ్యహస్త ఐరం మ స్త్వా మన్మనసం
కృణోతు । ఏక మిషే విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు ద్వే ఊర్జే త్రీణి వ్రతాయ చత్వారి
మాయోభవాయ పఞ్చ పశుభ్యః షడృతుభ్యః సప్త సప్తభ్యో హోత్రాభ్యో
విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । సఖా సప్తపదా భవ సఖాయౌ సప్తపదా బభూవ సఖ్యం
తే గమేయగ్ం సఖ్యాత్తే మా యోషగ్ం సఖ్యాన్మే మాయోష్ఠాః సమయావ
సంకల్పావహై సంప్రియౌ రోచిష్ణూ సుమనస్యమానౌ । ఇషమూర్జ మభి
సంవసానౌ సం నౌ మనాగ్ంసి సంవ్రతా సము చిత్తాన్యాకరమ్ । సా
త్వమస్య మూహమమూహమస్మి సా త్వం ద్యౌరహం పృథివీ త్వగ్ం
రేతోఽహగ్ం రేతో భృత్త్వం మనోఽహ మస్మి వాక్త్వగ్ం సామాహ
మస్మ్యృక్త్వగ్ం సా మా మనువ్రతా భవ పుగ్ంసే పుత్రాయ వేత్తవై శ్రియై
పుత్రాయ వేత్తవ ఏహి సూనృతే ॥ 3 ॥

అగ్రత షట్చ ॥ 3 ॥

సోమాయ జనివిదే స్వాహా గన్ధర్వాయ జనివిదే స్వాహాఽగ్నయే
జనివిదే స్వాహా । కన్యలా పితృభ్యో యతీ పతిలోక మవదీక్షా మదాస్థ
స్వాహా । ప్రేతో ముఞ్చాతి నాముతస్సుబద్ధా మముతస్కరత్ । యథేయ
మిన్ద్ర మీఢ్వస్సుపుత్రా సుభగాఽసతి । ఇమాం త్వమిన్ద్ర మీఢ్వ
స్సుపుత్రాగ్ం సుభగాం కృణు । దశాస్యాం పుత్రా నాధేహి పతి మేకాదశం
కృధి । అగ్నిరైతు ప్రథమో దేవతానాగ్ం సోఽస్యై ప్రజాం ముఞ్చతు
మృత్యుపాశాత్ । తదయగ్ం రాజా వరుణోఽనుమన్యతాం యథేయగ్
స్త్రీ పౌత్ర మఘం న రోదాత్ । ఇమామగ్ని స్త్రాయతాం గార్హపత్యః

ప్రజామస్యై నయతు దీర్ఘమాయుః । అశూన్యోపస్థా జీవతామస్తు మాతా పౌత్ర మానన్ద మభి ప్రబుధ్యతా మియమ్ । మా తే గృహే నిశి ఘోష ఉత్థా దన్యత్ర త్వద్రుదత్య స్సంవిశన్తు । మా త్వం వికేశ్యుర ఆవధిష్ఠా జీవ పత్నీ పతిలోకే విరాజ పశ్యన్తీ ప్రజాగ్ం సుమనస్యమానామ్ । ద్యౌస్తే పృష్ఠగ్ం రక్షతు వాయురూరూ అశ్వినౌ చ స్తనం ధయన్తగ్ం సవితాఽభి రక్షతు । అవాససః పరిధానా ద్బృహస్పతి ర్విశ్వేదేవా అభిరక్షన్తు పశ్చాత్ । అప్రజస్తాం పౌత్రమృత్యుం పాప్మానముత వాఽఘమ్ । శీర్ష్ణ స్స్రజ మివోన్ముచ్య ద్విషద్భ్యః ప్రతి ముఞ్చామి పాశమ్ । ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి త్వం నో అగ్నే సత్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽస్యయా స న్మనసా హితః । అయా సన్ హవ్యమూహిషేఽయా నో ధేహి భేషజమ్ ॥ ౪ ॥

ఇయ మష్టౌ చ ॥ ౪ ॥

అతిష్ఠే మమశ్మాన మశ్మేవ త్వగ్గ్ స్థిరా భవ । అభి తిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వ పృతనాయతః । ఇయం నార్యుప బ్రూతే కుల్పాన్యావపన్తికా । దీర్ఘాయురస్తు మే పతి ర్జీవాతు శరద శ్శతమ్ । తుభ్య మగ్రే పర్యవహ న్సూర్యాం వహతునా సహ । పునః పతిభ్యో జాయాం దా అగ్నే ప్రజయా సహ । పునః పత్నీ మగ్ని రదా దాయుషా సహ వర్చసా । దీర్ఘాయురస్యా యః పతి స్స ఏతు శరద శ్శతమ్ । విశ్వా ఉత త్వయా వయం ధారా ఉదన్యా ఇవ । అతి గాహేమహి ద్విషః । ఆ తిష్ఠే మమశ్మానమ్ । అర్యమణం ను దేవం కన్యా అగ్ని మయక్షత । స ఇమాం దేవో అధ్వరః ప్రేతో ముఞ్చాతి నాముత స్సుబద్ధా మముతస్కరత్ । తుభ్య మగ్రే పర్యవహ న్సూర్యా

పత్నీమగ్నిరదా ద్విశ్వా ఉత త్వయా వయ మా తోష్మి సుమతో్యనమ్ ।
త్వమర్యమా భవసి యత్కనీనాం నామ స్వధావ త్స్వర్యం బిభర్షి । అఞ్జన్తి
వృక్షగ్ం సుధితం న గోభిర్య ద్దమ్పతీ సమనసా కృణోషి । తుభ్య మగ్రే
పర్యవహ న్పునః పత్నీమగ్ని రదా ద్విశ్వా ఉత త్వయా వయమ్ । ప్ర త్వా
ముఞ్చామి వరుణస్య పాశా ద్యేన త్వాఽబధ్నా త్సవితా సుకేతః । ధాతుశ్చ
యోనౌ సుకృతస్య లోకే స్యోనం తే సహ పత్యా కరోమి । ఇమం విష్యామి
వరుణస్య పాశం యమబధ్నీత సవితా సుశేవః । ధాతుశ్చ యోనౌ సుకృతస్య
లోకేఽరిష్టాం త్వా సహ పత్యా కృణోమి । అయాశ్చాగ్నేఽస్యనభిశస్తీశ్చ
సత్యమిత్త్వ మయా అసి । అయసా మనసా ధృతోఽయసా హవ్య
మూహిషేఽయా నో ధేహి భేషజమ్ ॥ ౫ ॥

ద్విష స్సుశేవ త్రీణి చ ॥ ౫ ॥

సత్యే నోత్తభితా భూమి స్సూర్యే ణోత్తభితా ద్యౌః । ఋతేనాదిత్యా
స్తిష్ఠన్తి దివి సోమో అధి శ్రితః । యుఞ్జన్తి బ్రధ్నం యోగే యోగే । సుకిగ్ంశు
కగ్ం శల్మలిం విశ్వరూపగ్ం హిరణ్యవర్ణగ్ం సువృతగ్ం సుచక్రమ్ । ఆరోహ
వధ్వ మృతస్య లోకగ్గ్ స్యోనం పత్యే వహతుం కృణుష్వ । ఉదుత్తర
మారోహన్తీ వ్యస్యన్తీ పృతన్యతః । మూర్ధానం పత్యు రారోహ ప్రజయా
చ విరాడ్భవ । సమ్రాజ్ఞీ శ్వశురే భవ సమ్రాజ్ఞీ శ్వశ్ర్వాం భవ । ననాన్దరి
సమ్రాజ్ఞీ భవ సమ్రాజ్ఞీ అధి దేవృషు । స్నుషాణాగ్ం శ్వశురాణాం
ప్రజాయాశ్చ ధనస్య చ । పతీనాం చ దేవృణాం చ సజాతానాం
విరాడ్భవ । నీలలోహితే భవతః కృత్యాసక్తి ర్వ్యజ్యతే । ఏధన్తేఽస్యా జ్ఞాతయః
పతిర్బన్ధేషు బధ్యతే । యే వధ్వశ్చన్ద్రం వహతుం యక్ష్మా యన్తి జనాగ్ం

అను । పునస్త్వా యజ్ఞియా దేవా నయన్తు యత్ర ఆగతా । మా విదన్పరిపన్థినో య ఆసీదన్తి దమ్పతీ । సుగేభి ర్దుర్గ మతీతా మప ద్రాన్త్వరాతయః । సుగం పన్థాన మారుక్ష మరిష్టగ్ స్వస్తి వాహనమ్ । యస్మిన్వీరో న రిష్య త్యన్యేషాం విన్దతే వసు ॥ ౬ ॥

ధనస్య చ నవ చ ॥ ౬ ॥

ఆ మన్దసానా మనుషో దురోణ అధత్తగ్ం రయిం దశవీరం వచస్యవే । కృతం తీర్థగ్ం సుప్రపాణగ్ం శుభస్పతీ స్థాణుం పథేష్ఠా మప దుర్మతిగ్ం హతమ్ । అయం నో మహ్యాః పారగ్ స్వస్తి నేష ద్వనస్పతిః । సీరా నస్సుతరా భవ దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే । అస్య పారే నిరృతస్య జీవా జ్యోతి రశీమహి । మహ్యా ఇన్ద్ర స్స్వస్తయే । యదృతే చిదభి శ్రిషః పురా జర్తృభ్య ఆతృదః । సన్ధాతా సన్ధిం మఘవా పురోవసు ర్నిష్కర్తా విహ్రుతం పునః । ఇదామగన్మ ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి త్వం నో అగ్నే స త్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽసి । యే గన్ధర్వా అప్సరసశ్చ దేవీ రేషు వృక్షేషు వానస్పత్యే ష్వాసతే । శివాస్తే అస్యై వధ్వై భవన్తు మా హిగ్ంసిషు ర్వహతు మూహ్యమానామ్ । యా ఓషధయో యా నద్యో యాని ధన్వాని యే వనా । తే త్వా వధు ప్రజావతీం ప్ర త్వే ముఞ్చ న్త్వగ్ంహసః । సంకాశయామి వహతుం బ్రహ్మణా గృహై రఘోరేణ చక్షుషా మైత్రేణ । పర్యాణద్ధం విశ్వరూపం య దస్యాగ్ స్యోనం పతిభ్య స్సవితా కృణోతు తత్ । ఆ వామగ న్సుమతి ర్వాజినీ వసూ న్యశ్వినా హృత్సు కామాగ్ం అయగ్ంసత । అభూతం గోపా మిథునా శుభస్పతీ ప్రియా అర్యమ్ణో దుర్యాగ్ం అశీమహి । అయం నో దేవ స్సవితా బృహస్పతి

ఇన్ద్రాగ్నీ మిత్రావరుణా సరస్వతీ । త్వష్టా విష్ణుః ప్రజయా సగ్ంరరాణాః కామ ఆయాతం కామాయ త్వా విముఞ్చతు ॥ ౭ ॥

అగ్నే నవ చ ॥ ౭ ॥

శర్మ వర్మేద మాహరాస్యై నార్యా ఉపస్తిరే । సినీవాలి ప్రజాయతా మియం భగస్య సుమతా వసత్ । గృహాన్ భద్రాన్ సుమనసః ప్రపద్యేఽ వీరఘ్నీ వీరవత స్సువీరాన్ । ఇరాం వహతో ఘృత ముక్షమాణా స్తేష్వహగ్ం సుమనా స్సంవిశామి । ఆగన్త్స్వం మహిషీ గోభి రశ్వై రాయుష్మత్పత్నీ ప్రజయా స్వర్విత్ । బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తీ సురత్నే మమగ్నిగ్ం శతహిమా స్సపర్యాత్ । అయ మగ్ని ర్గృహపతి స్సుసగ్ంసదః పుష్టివర్ధనః । యథా భగస్యాభ్యాం దదద్రయిం పుష్టి మథో ప్రజామ్ । ప్రజాయా అభ్యాం ప్రజాపత ఇన్ద్రాగ్నీ శర్మ యచ్ఛతమ్ । యథైనయో ర్న ప్రమీయాతా ఉభయో ర్జీవతోః ప్రజాః । తేన భూతేన హవిషాఽయ మా ప్యాయతాం పునః । జాయాం యామస్మా ఆవాక్షు స్తాగ్ం రసేనాభివర్ధతామ్ । అభివర్ధతాం పయసాఽభి రాష్ట్రేణ వర్ధతామ్ । రయ్యా సహస్రపోషసేమౌ స్తా మనపేక్షితౌ । ఇహైవ స్తం మా వియౌష్టం విశ్వమాయు ర్వ్యశ్నుతమ్ । మహ్యా ఇన్ద్రస్స్వస్తయే । ధ్రువైధి పోష్యా మయి మహ్యం త్వాఽదా ద్బృహస్పతిః । మయా పత్యా ప్రజావతి సంజీవ శరద శ్శతమ్ । త్వష్టా జాయామజనయ త్త్వష్టాఽస్యై త్వాం పతిమ్ । త్వష్టా సహస్ర మాయూగ్ంషి దీర్ఘమాయుః కృణోతు వామ్ । ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి త్వం నో అగ్నే స త్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽసి ॥ ౮ ॥

జీవతోః ప్రజా ద్వాసప్తతిం చ ॥ ౮ ॥

ఇహ గావః ప్రజాయధ్వమిహాశ్వా ఇహ పూరుషాః । ఇహో సహస్రదక్షిణో రాయస్పోషో నిషీదతు । సోమేనాదిత్యా బలినస్సోమేన పృథివీ దృఢా । అథో నక్షత్రాణా మేషా ముపస్థే సోమ ఆహితః । ప్రస్వస్థాః ప్రేయం ప్రజయా భువనే శోచేష్ట । ఇహ ప్రియం ప్రజయా తే సమృధ్యతా మస్మిన్గృహే గార్హపత్యాయ జాగృహి । ఏనా పత్యా తనువగ్ంసగ్ం సృజ స్వాథా జిక్రి విదథ మావదాసి । సుమఙ్గలీ రియం వధూ రిమాగ్ం సమేత పశ్యత । సౌభాగ్య మస్మై దత్త్వా యథాఽస్తం విపరేతన । ధ్రువక్షితి ర్ధ్రువయోని ర్ధ్రువమసి ధ్రువత స్స్థితమ్ । త్వం నక్షత్రాణాం మేథ్యసి స మా పాహి పృతన్యతః । సప్తర్షయః ప్రథమాం కృత్తికానా మరున్ధతీం యద్ధ్రువతాగ్ం హ నిన్యుః । షట్కృత్తికా ముఖ్యయోగం వహన్తీ యమస్మాక మేధత్వష్టమీ । సదస స్పతి మద్భుతం ప్రియ మిన్ద్రస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధా మయాసిషమ్ । ఉద్దీప్యస్వ జాతవేదోఽపఘ్నన్నిర్ ఋతిం మమ । పశూగ్శ్చ మహ్య మావహ జీవనం చ దిశో దిశ * । మా నో హిగ్ంసీ జ్జాతవేదో గామశ్వం పురుషం జగత్ । అబిభ్ర దగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥౯॥

ధ్రువత స్స్థితం నవ చ ॥౯॥

ఉదీర్ష్వాతో విశ్వావసో నమసేడామహే త్వా । అన్యామిచ్ఛ ప్రఫర్వ్యగ్ం సంజాయాం పత్యా సృజ । ఉదీర్ష్వాతః పతివతీ హ్యేషా విశ్వావసుం నమసా గీర్భి రీట్టే । అన్యా మిచ్ఛ పితృషదం వ్యక్తాగ్ం స తే భాగో జనుషా తస్య విద్ధి । అగ్నే ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తి రసి

* దిశో దిశ । మా నో హిగ్ంసీ ర్జాతవేదః" ఇతి ద్రావిడపాఠః.

బ్రాహ్మణ స్త్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాఽస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మిఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యై తాం కృణోమి స్వాహా । వాయో ప్రాయశ్చిత్తే ఆదిత్య ప్రాయశ్చిత్తే ప్రజాపతే ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తి రసి బ్రాహ్మణ స్త్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాఽస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మిఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యై తాం కృణోమి స్వాహా । ప్రసవ శ్చోప యామశ్చ కాట శ్చార్ణవశ్చ ధర్ణసిశ్చ ద్రవిణం చ భగ శ్చాన్తరిక్షం చ సిన్ధుశ్చ సముద్రశ్చ సరస్వాగ్‍శ్చ విశ్వవ్యచాశ్చ తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి త మేషాం జమ్భే దధ్మ స్వాహా । మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్య శ్చేష శ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చ తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి త మేషాం జమ్భేదధ్మ స్వాహా । చిత్తం చ చిత్తి శ్చాకూతం చాకూతి శ్చాధీతం చాధీతిశ్చ విజ్ఞాతం చ విజ్ఞానం చ నామచ క్రతుశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దధ్మ స్వాహా । భూ స్స్వాహా భువ స్స్వాహా సువ స్స్వాహోగ్ స్వాహా ॥౧౦॥

ఉదీర్ష్వాతో దశ ॥౧౦॥

అపశ్యంత్వా మనసా చేకితానం తపసో జాతం తపసో విభూతమ్ । ఇహ ప్రజామిహరయిగ్ం రరాణః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్రకామ । అపశ్యం త్వా మనసా దీధ్యానాగ్ స్వాయాం తనూగ్ం* ఋత్వియే నాథమానామ్ । ఉప మాముచ్చా యువతి ర్బభూయాః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్రకామే । సమఞ్జన్తు విశ్వే దేవా స్సమాపో హృదయాని నౌ ।

* తనూ - ఇతి పాఠాన్తరమ్

సం మాతరిశ్వా సం ధాతా సముదేష్ట్రీ దిదేష్టు * నౌ। ప్రజాపతే తన్వం మే జుషస్వ త్వష్టృ దేవేభిః సహసామ ఇన్ద్ర। విశ్వైర్దేవై రాతిభి స్సగ్ంరరాణః పుగ్ంసాం బహూనాం మాతర స్స్యామ। ఆ నః ప్రజాం జనయతు ప్రజాపతిరా జరసాయ సమన క్త్వర్యమా। అదుర్మఙ్గలీః పతిలోక మావిశ శంనో భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే। తాం పూష ఞ్ఛివతమా మేరయస్వ యస్యాం బీజం మనుష్యా వపన్తి। యా న ఊరూ ఉశతీ విస్రయాతై యస్యా ముశన్తః ప్రహరామ శేపమ్ ❖ ॥౧౧॥

శం చతుష్పదే ద్వే చ ॥౧౧॥

ఆరోహోరుముపబర్హస్వ బాహుం పరిష్వజస్వ జాయాగ్ం సుమనస్యమానః। తస్యాం పుష్యతం మిథునౌ సయోనీ బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తౌ సరేతసా। ఆర్ద్రయాఽరణ్యా యత్రామన్థత్పురుషం పురుషేణ శక్రః। తదేతౌ మిథునౌ సయోనీ ప్రజయాఽమృతేనేహ గచ్ఛతమ్। అహం గర్భమదధా మోషధీ ష్వహం విశ్వేషు భువనేష్వన్తః। అహం ప్రజా అజనయం పిత్రుణా మహం జనిభ్యో అవరీషు ◆ పుత్రాన్। పుత్రిణేమా కుమారిణా విశ్వ మాయు ర్వ్యశ్నుతమ్। ఉభా హిరణ్యపేశసా వీతిహోత్రా కృతద్వసూ। దశస్యన్తాఽమృతాయ కగ్ం శమూధో రోమశగ్ం హథో దేవేషు కృణుతో దువః ॥౧౨॥

ఆరోహ నవ ॥౧౨॥

విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు త్వష్టా రూపాణి పిగ్ంశతు। ఆసిఞ్చతు

---

* దిదేష్టి ❖ విస్రయాతై యస్యాముశన్తః ప్రహరామ శేపమ్.

◆ అపరీషు. ఇతి పాఠాన్తరాణి.

ప్రజాపతి ర్ధాతా గర్భం దధాతు తే । గర్భం ధేహి సినీవాలి గర్భం ధేహి సరస్వతి । గర్భం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరస్రజా । హిరణ్మయీ అరణీ యం నిర్మన్థతో అశ్వినా । తం తే గర్భగ్ం హవామహే దశమే మాసి సూతవే । యథేయం పృథివీ మహీ తిష్ఠన్తీ గర్భమాదధే । ఏవం త్వం గర్భమాధత్స్వ దశమే మాసి సూతవే । యథా పృథివ్యగ్నిగర్భా ద్యౌర్యథే న్ద్రేణ గర్భిణీ । వాయు ర్యథా దిశాం గర్భ ఏవం గర్భం దధామి తే । విష్ణో శ్శ్రేష్ఠేన రూపేణాస్యాం నార్యాం గవీన్యామ్ । పుమాగ్ంసం గర్భమాధేహి దశమే మాసి సూతవే । నేజమేష పరాపత సపుత్రః పునరాపత । అస్యై మే పుత్రకామాయై గర్భమాధేహి యః పుమాన్ । వ్యస్య యోనిం ప్రతి రేతో గృహాణ పుమాన్పుత్రో ధీయతాం గర్భో అన్తః । తం మాతా దశ మాసో బిభర్తు స జాయతాం వీరతమ స్స్వానామ్ । ఆ తే గర్భో యోని మేతు పుమాన్బాణ ఇవేషు ధిమ్ । ఆవీరో జాయతాం పుత్రస్తే దశమాస్యః ॥ ౧౩ ॥

గర్భం దధామి తేఽష్టౌ చ ॥ ౧౩ ॥

కరోమి తే ప్రాజాపత్యమాగర్భో యోనిమేతు తే । అనూనః పూర్ణో జాయతా మశ్లోణోఽపిశాచధీతః । పుమాగ్ంస్తే పుత్రో నారి తం పుమా ననుజాయతామ్ । తాని భద్రాణి బీజాన్యృషభా జనయన్తు నౌ । యాని భద్రాణి బీజాన్యృషభా జనయన్తి నః । తై స్త్వం పుత్రాన్ విన్దస్వ సా ప్రసూ ర్ధేనుకా భవ । కామ స్సమృధ్యతాం మహ్య మపరాజిత మేవ మే । యం కామం కామయే దేవ తం మే వాయో సమర్ధయ । అనుహవం పరిహవం పరివాదం పరిక్షవమ్ । దుస్స్వప్నం దురుదితం తద్ద్విషద్భ్యో దిశా మ్యహమ్ । అనుహూతం పరిహూతగ్ం శకునై ర్యదశాకునమ్ ।

మృగస్య సృత మక్ష్ణయా త ద్విషతో్య దిశా మ్యహమ్ । ఆరాత్తే అగ్ని రస్త్వారా త్పరశు రస్తు తే । నివాతే త్వాభి వర్షతు స్వస్తితేఽస్తు వనస్పతే స్వస్తి మేఽస్తు వనస్పతే । నమ ఋక్పృథ్పదే రుద్రాయ నమో రుద్రాయ శక్పృథ్పదే । గ్రోష్ఠ మసి నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీ స్సిగసి నసి వజ్రో నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః । ఉద్గాతేవ శకునే సామ గాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవ సవనేషు శగ్ంససి । స్వస్తి న శ్శకునే అస్తు ప్రతి న స్సుమనా భవ ॥౧౪॥

అహ మష్టౌ చ ॥౧౪॥

ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రిన్ద్రగ్ం హవామహే ప్రాత ర్మిత్రావరుణా ప్రాత రశ్వినా । ప్రాత ర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం ప్రాత స్సోమముత రుద్రగ్ం హువేమ । ప్రాత ర్జితం భగ ముగ్రగ్ం హువేమ వయం పుత్ర మదితేర్యో విధర్తా । ఆధ్ర శ్చిద్యం మన్యమాన స్తురశ్చి ద్రాజా చిద్యం భగం భక్షీత్యాహ । భగ ప్రణేత ర్భగ సత్యరాధో భగేమాం ధియముదవ దదన్నః । భగ ప్రణో జనయ గోభి రశ్వై ర్భగ ప్రనృభి ర్నృవన్త స్స్యామ । ఉతేదానీం భగవన్త స్స్యామోత ప్రపిత్వ ఉత మధ్యే అహ్నామ్ । ఉతోదితా మఘవ న్సూర్యస్య వయం దేవానాగ్ం సుమతౌ స్యామ । భగ ఏవ భగవాగ్ం అస్తు దేవా స్తేన వయం భగవన్త స్స్యామ । తం త్వా భగ సర్వ ఇజ్జోహవీమి స నో భగ పుర ఏతా భవేహ । స మధ్వరాయోషసో నమన్త దధిక్రావేవ శుచయే పదాయ । అర్వాచీనం వసువిదం భగం నో రథ మివాశ్వా వాజిన ఆవహన్తు । అశ్వావతీ ర్గోమతీర్న ఉషాసో వీరవతీ స్సద ముచ్ఛన్తు భద్రాః । ఘృతం దుహానా విశ్వతః ప్రపీనా యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ॥౧౬॥

భవేహ చత్వారి చ ॥ ౧౫ ॥

ఇమాం ఖనామ్యోషధిం వీరుధం బలవత్తమామ్ । యయా సపత్నీం బాధతే యయా సంవిన్దతే పతిమ్ । ఉత్తానపర్ణే సుభగే సహమానే సహస్వతి । సపత్నీం మే పరాధమ పతిం మే కేవలం కృధి । ఉత్తరాఽహముత్తర ఉత్తరే దుత్తరాభ్యః । అథా సపత్నీ యా మమాధరా సాఽధరాభ్యః । న హ్యస్యా నామ గృభ్ణామి నో అస్మిన్ రమతే జనే । పరామేవ పరావతగ్ం సపత్నీం నాశయామసి । అహమస్మి సహమానాఽథ త్వమసి సాసహిః । ఉభే సహస్వతీ భూత్వా సపత్నీం మే సహావహై । ఉపతేఽధాగ్ం సహమానా మభి త్వాఽధాగ్ం సహీయసా । మామను ప్ర తే మనో వత్సం గౌరివ ధావతు పథా వారివ ధావతు ॥ ౧౬ ॥

సహావహై ద్వే చ ॥ ౧౬ ॥

ఉదసౌ సూర్యో అగా దుదయం మామకో భగః । అహం తద్విద్వలా పతి మభ్యసాక్షి విషాసహిః । అహం కేతు రహం మూర్ధాఽహ ముగ్రా వివాచనీ । మమేదను క్రతుం పతి స్సేహానాయా ఉవాచ రేత్ । మమ పుత్రా శ్శత్రుహణోఽథో మే దుహితా విరాట్ । ఉతాహమస్మి సంజయా పత్యుర్మే శ్లోక ఉత్తమః । యేనేన్ద్రో హవిషా కృత్యభవ ద్ద్వ్యుత్తమః । అహం తదక్రి దేవా అసపత్నా కిలాభవమ్ । అసపత్నా సపత్నిఘ్నీ జయన్త్యభిభూవరీః । అవిక్షి సర్వాసాగ్ం రాధో వర్చో అస్థేయసామివ । సమజైషమిమా అహగ్ం సపత్నీరభిభూవరీః । యథాఽహ మస్య వీరస్య విరాజామి ధనస్య చ ॥ ౧౭ ॥

అస్థేయసా మివ ద్వే చ ॥ ౧౭ ॥

అక్షీభ్యాం తే నాసికాభ్యాం కర్ణాభ్యాం ఛుబుకాదధి । యక్ష్మగ్ం శీర్షణ్యం మస్తిష్కాజ్జిహ్వాయా వివృహామి తే । గ్రీవాభ్యస్త ఉష్ణిహాభ్యః కీకసాభ్యోఽనూక్యాత్ । యక్ష్మం దోషణ్యమగ్ంసాభ్యాం బాహుభ్యాం వివృహామి తే । ఆన్త్రేభ్యస్తే గుదాభ్యో వనిష్ఠోర్హృదయాదధి । యక్ష్మం మతస్నాభ్యాం యక్నః ప్లాశిభ్యో వివృహామి తే । ఊరుభ్యాం తేఽష్ఠీవద్భ్యాం పార్ష్ణిభ్యాం ప్రపదాభ్యామ్ । యక్ష్మగ్ం శ్రోణిభ్యాం భాసదా ద్భగ్ంససో వివృహామి తే । మేహనాద్వనంకరణాల్లోమభ్యస్తే నఖేభ్యః । యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మనస్తమిమం వివృహామి తే । అఙ్గాదఙ్గాల్లోమ్నో లోమ్నో జాతం పర్వణిపర్వణి । యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మనస్తమిమం వివృహామి తే । పరాదేహి శాముల్యం బ్రహ్మభ్యో విభజా వసు । కృత్యైషా పద్వతీ భూత్వా జాయాఽఽవిశతే పతిమ్ । అశ్లీలా తనూ ర్భవతి రుశతీ పాపయాఽముయా । పతి ర్యద్వధ్వో వాససా స్వమఙ్గ మభి ధిత్సతి । క్రూరమేతత్కటుకమేతదపాష్ఠవద్విషవన్నైతదత్తవే । సూర్యాం యః ప్రత్యక్షం విద్యాత్స ఏతత్ప్రతిగృహ్ణీయాత్ । ఆశసనం విశసనమథో అధి వికర్తనమ్ । సూర్యాయాః పశ్య రూపాణి తాని బ్రహ్మోత శుంధతి ॥ ౧౮ ॥

ఇమం వివృహామి తే శగ్ంసతి ॥ ౧౮ ॥

అక్షీభ్యాం గ్రీవాభ్య ఆన్త్రేభ్య ఊరుభ్యాం మేహనా దఙ్గాదఙ్గా త్పరా దేహి సప్త ॥

ప్రసుగ్మన్తాఽష్టాదశ హిరణ్యవర్ణాః పఞ్చదశ సోమః ప్రథమో ద్వాదశ సోమాయ జనివిదేఽష్టాదశాతోఽష్టమం త్రయోవిగ్ంశతి స్సత్యేన ఆసన్దస్తా నైకాన్న విగ్ంశతి రేకాన్న విగ్ంశతి శ్చత్వా పఞ్చవిగ్ంశతి ర్గ్రావా

గావ ఏకాన్న విగ్ంశతి రుదీర్ష్వాతో దశాపశ్యం త్వా ద్వాదశ శాఽరోహోరుం నవ విష్ణుర్యోనిం కరోమి తేఽష్టాదశాష్టాదశ ప్రాతర్గ్నిం చతుర్దశేమాం ఖనా మ్యుదసౌ సూర్యో ద్వాదశ ద్వాదశాక్షీభ్యాం తే విగ్ంశతి రష్టాదశ ॥౧౮॥

అక్షీభ్యాం తే నాసికాభ్యామ్ । ఉదసౌ సూర్యో అగాత్ । ఇమాం ఖనామ్యోషధిమ్ । ప్రాతర్గ్నిమ్ । కరోమి తే ప్రాజాపత్యమ్ । విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు । ఆరోహోరుమ్ । అపశ్యం త్వా మనసా చేకితానమ్ । ఉదీర్ష్వాతో విశ్వావసో । ఇహగావః ప్రజాయధ్వమ్ । శర్మ వర్మేద మాహర । తామన్వసానా మనుషో దురోణే । సత్యేనోత్తభితా భూమిః । అతిష్ఠ మమశ్మానమ్ । సోమాయ జనివిదే స్వాహా । సోమః ప్రథమో వివిదే గన్ధర్వః । హిరణ్యవర్ణాః శుచయః పావకాః । ప్రసుగ్మన్తా ధియసానస్య సక్షణి ॥౧౮॥

ప్రసుగ్మన్తాఽపశ్యం త్వాఽష్టాదశ ॥౧౮॥

ప్రసుగ్మన్తా తాని బ్రహ్మోతశగ్ంసతి ॥

హరిః ఓమ్ తత్సత్ ॥

ఇతి శ్రీ కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ - ఏకాగ్నికాణ్డే

ప్రథమః ప్రపాఠకః